

Oslo, 1. november 2022

Deputasjon i Oslo kommunes helse- og sosialutvalg

Sex og samfunn takker for muligheten til å delta i deputasjon foran Oslo kommunes helse- og sosialutvalg. Mitt navn er Ingvild Endestad og med meg har jeg Anneli Rønnes.

Først vil vi takke utvalget for at dere har tatt dere tid til å møte oss og til å høre på våre innspill. Både nå i budsjetttrunden, men også i forbindelse med ulike saker gjennom året. Det setter vi stor pris på.

Vi i Sex og samfunn er glade for at vi i år ikke er foreslått med kutt. Likevel er det foreslåtte beløpet på 9,3 millioner betydelig lavere enn det vi har søkt om for 2023.

Dersom tilskuddet blir stående som foreslått er vi bekymret for at vi ikke kan gi det tilbudet vi ønsker og som vi mener Oslos befolkning har krav på. Med dagens tilbud skal vi selvfølgelig klare å levere noe. Vi kan ta imot pasienter til smittesjekk, prevensjonsveiledning og til behandling av seksuelt overførbare infeksjoner. Det er en viktig del av det oppdraget Oslo kommune har forpliktet seg til for unge under 25 år og det bidrar definitivt til reduserte smittetall og reduksjon i uplanlagt graviditet blant unge.

Men selv om vi er glade for støtten har vi noen store bekymringer:

- For det første må vi flytte fra dagens lokaler for å kunne få universelt utformede lokaler og videre kunne være et tilbud til alle uavhengig av funksjonsvariasjon. Å flytte medfører betydelige kostnader, men vi håper komiteen deler vårt ønske om at tilbudet vårt må komme hele befolkningen til gode.
- Vi er også bekymret for at vi ikke vil kunne gi et godt tilbud til pasienter som har behov for mer enn én enkelt konsultasjon. Dette gjelder for eksempel:
 - Personer med vulvasmerter eller endometriose, som trenger tverrfaglig oppfølging over tid.
 - Personer som har vært utsatt for seksuelle overgrep eller vold og som trenger lengre konsultasjon for å tørre å ta en celleprøve eller de trenger samtaler med sexologisk rådgiver.
 - Personer som er omskåret og som har behov for gynekolog og sexologisk rådgiver for å få en bedre seksuell helse.
 - Lhbt-personer som har behov for samtaler og oppfølging om seksuell helse, identitet og kropp.
 - PEP-pasienter fra Oslo legevakt som av ulike grunner ikke ønsker eller kan bruke sin egen fastlege.
- Dette er pasienter som ikke har et godt tilbud i dag og som vi ikke vil ha råd til å gi en god oppfølging med det foreslåtte tilskuddet. For å kunne gi et godt tilbud til disse pasientene trenger vi tid og tverrfaglig oppfølging.

Sex og samfunn

Handlingsplan for seksuell og reproduktiv helse

Utvalget kjenner jo godt til Handlingsplanen for seksuell og reproduktiv helse. Vi har helt siden arbeidet med denne planen startet sagt at den må gjøres tilgjengelig. Vi mener at planene som vedtas må gjøres tilgjengelig for både innbyggere og for oss som jobber på feltet. Fortsatt ligger den kun tilgjengelig som *Byrådssak 264/21*.

Handlingsplanen er både generell:

Den sier noe om kunnskap og kompetanse når det gjelder seksuell og reproduktiv helse, hos ansatte i tjenestene og i befolkningen for øvrig.

Handlingsplanen er også eksplisitt, blant annet når det kommer til:

- Kjønnss- og seksualitetsmangfold
- Vold, seksuelle overgrep, kjønnslemlestelse, tvangsekteskap og andre krenkelser

Det er behov for tilbud som dekker disse feltene. Men vi ser at lavterskeltjenestene, for eksempel helsestasjon for ungdom, ikke har tilstrekkelig med tid, ressurser og i noen tilfeller kompetanse.

Sex og samfunn etablerte i 2016 et samarbeidsforum for alle byens helsestasjoner for ungdom samt Helsestasjon for gutter og Helsestasjon for kjønn og seksualitet. HFU-forum Oslo møtes 4 ganger per år for faglig oppdatering og for å dele erfaringer.

Gjennom forumet får vi innsikt i hvordan politiske vedtak i byen fungerer i praksis. I 2018 ble det satt i gang et prøveprosjekt for å gi kommunens unge under 16 år gratis prevensjon. Intensjonen var god, men vi ser at organiseringen ikke var optimal. Denne innsikten har vi fått gjennom samarbeidsforumet, og tatt videre til beslutningstakere, blant annet dere. Dette er bare et eksempel som viser nytten av et slikt forum.

I HFU-forum Oslo løfter vi feltet seksuell og reproduktiv helse, men helsestasjonene skal jo møte alle unge, uansett problemstilling. Da må ansatte ha en grunnleggende kompetanse når det gjelder fysisk, psykisk og seksuell helse.

Vi er et kompetansesenter når det gjelder seksuell og reproduktiv helse og vi ønsker å gi denne kompetansen til helsestasjonene slik at de kan hjelpe flest mulig unge selv der de bor. Men fordi helsestasjonen jobber bredt ser vi også at det vil være behov for at vi kan gi tilbud til pasienter med særskilte behov. Vi kan gi de tverrfaglig hjelp og oppfølging, som de ikke får andre steder, men det fordrer at vi får ressurser til dette.

I løpet av et år er vi i kontakt med over 45 000 pasienter med spørsmål eller behov for hjelp knyttet til seksuell helse. Et slikt pasientvolum gir oss en unik mulighet til å oppdage trender og utfordringer i pasientgruppen og på feltet. Det gir oss også en mulighet til å fange opp pasienter som kommer inn for en enkel smittesjekk, men som kan ha behov for annen og mer omfattende hjelp.

Vi bruker denne posisjonen til å produsere ny kunnskap og å spre informasjon. For eksempel har vi nå satt i gang en kartlegging for å se om det er en trend med økt

Sex og samfunn

skepsis til hormonell prevensjon blant unge og hvor denne skepsisen eventuelt kommer fra. Vi vil selvsagt dele eventuelle funn med dere og andre beslutningstakere.

Avslutningsvis

Vi i Sex og samfunn vil takke utvalget for at dere går foran på feltet seksuell helse. Et eksempel på det er vedtaket om prevensjon til de under 16 år som nå er foreslått i statsbudsjettet å bli landsdekkende. Det viser at Oslo er en foregangskommune.

Vi håper utvalget ser behovet for et fortsatt godt tilbud til seksuell helse for alle i byen vår, uansett hvem de er eller hvilken bakgrunn de har.

Takk for oss!